

HENRICI GRAVII
ORDINIS PRÆDICATORUM THEOLOGI
PRIORIS NOVIOMAGENSIS
ANNOTATIONES
IN

S. HIERONYMI

LIBRUM
DE VIRIS ILLUSTRIBUS.

A. R. P. ANDREA SCHOTTO,
*Societ. Iesu, post Parisiensem editionem ab innumeris
mendis repurgata.*

IN PROLOGUMS. HIERONYMI
IN LIBRUM
DE VIRIS ILLUSTRIBUS.

Hortaris Dexter.) Præfat. Dextrum hunc, cui hoc opus scribit,
fuisse præfectum prætorio non solus Sophrenius indicat, sed &
Hieronymus ipse 2. lib. Apolog. in Rufinum his verbis: Ante
annos ferme decem, cum Dexter amicus meus, qui
præfecturam administravit prætorii, me rogasset, ut
authorum nostræ religionis ei indicem texerem, &c. Fecit operis
titulum: De illustribus VV. ut patet ex præfat. in Ionam, & ex epi.
Lecto sermone ad Desiderium. Scripsi, inquit, librum de illustri-
bus viris, ab Apostolis usque ad nostram ætatem, imitatus
Tranquillum, græcumque Apollonium: & post catalogum plu-
rimorum, me quoque in calce voluminis quasi abortivum &
minimum omnium Christianorum posui, ubi mihi necesse fuit
usq; ad decimum quartum annum Theodosii Principis, quæ scripse-
rim

rim breviter annotare. De eadem re vide epistolam Augustini ad Hieronymum: Habeo gratias: & responsivam Hieronymi ad eundem. Gennadius autem appellat, catalogum Scribarum, de Jacob Nizebno scribens.

Ut Tranquillum sequens.) Extat libellus Svetonii Tranquilli de Illustribus Grammaticis, & item alius de claris Rhetoribus: libellum quoque Plinii de Illustribus Viris multi putant esse Svetonii, licet sint, qui tribuant Cornelio Nepoti.

Usque ad 14 Theodosii Imp. annum.] Hic annus juxta Eusebium est domini 394. quando regnare coepit Theodosius, cum Arcadio & Honorio filiis, cum quibus tres annos regnavit.

Apud Latinos autem Varro.) Miror Hieronymum hic silentio praterire Tarquitium, qui Lactantio teste c. 10. lib. 1. de illustribus quoque Viris disseruit.

Santra, Nepos, Iginus.) Santram citant Donatus in vita Terentii. Quintilianus lib. 12. cap. 10. & Festus Pompeius in dictione: Oissillum.

De Nepote autem Servius enarrans illud Virgilii: Taurino quantum &c. Hujus, inquit, rei testis est Cornelius Nepos in eo libro, qui vita Illustrium inscribitur. Iginus quoque prater ea que extant, scripsit & libros de Viris Claris, teste Asonio in orationem Ciceronis in Pisonem, De eo Eusebius in Chronicis Anno 35. Augusti. C. Julius Iginus cognomento Polyhistor Grammaticus habetur illustris.

Ego quid atturus sum, qui nullum prævium sequens.) In epistola ad Damasum: Quoniam: Ego nullum prævium, nisi Christum sequens. Corrige locum: Primum enim ibi corrupte legitur, Ad Paulinum: Frater Ambrosius: Ut intelligeres te in scripturis sanctis sine prævio & monstrante semitam non posse ingredi. In Michæa tertio. His, qui nolunt se prævium sequi, sed superbiunt.

Ut quod Cicero tunc, qui in arce Romana eloquentia stetit.) Idem in prefat. quest. Hebraicarum. Fabius lib. 12. c. 11. Cicerone arcem tenente eloquentia. Infra in epist. Lectis litteris: Et in eloquentia arce steteris.

Non est facere dedignatus in Bruto.) Inscribitur hic liber: De claris Oratoribus, sive Brutus.

Id ego in ecclesia illius.) Molius: ecclesiasticis scriptoribus.

Non magnopere nostri silentii dispendio suspirabant.) Lege: dispendia. Et ornaverint] Alias: adornaverint.

Simon Petrus. Cap. I. Post episcopatum Antiochenis ecclesie.) In Galat.

Galat. cap. 2. Primum episcopum Antiochenæ ecclesiæ Petrum fuisse accepimus, & Romam exinde translatum, quod Lucas penitus omisit.

Capite ad terram verso.) Vide *histor. ecclesiastica Eusebii librum tertium, statim ab initio.*

Scriptit duas epistolas.] Vide ad Edibiam quæst. II.

Alius Evangelii.) De eo vide Eusebium capite 12, & Hieronymum in Serapione.

Quartus Apocalypsis.) Lege Eusebium cap. 14, lib. 6 de Clemente Alexandrino: & Sozomenum lib. 7. cap. 19. Libellum autem, qui inscribitur: Doctrina Petri, citat Origenes in præfatione libri primi *αὐτοῦ*.

Jacobus, qui appellatur frater Domini.) Cap. 2. Ut nonnulli existimant, Joseph ex alia uxore.] Hujus opinionis extitere plurimi magnæ auctoritatis viri, quorum est Eusebius lib. 2. in principio: & Ambrosius in I. cap. Gal. Vide Hieronymum in Helvidium.

Unam tantum scripsit epistolam.) Vide Eusebium c. 23. l. 2.

Hegesippus vicinus apostolicorum temporum.) Vide Eusebium, ubi supra.

Sed & Josephus in 20. lib. Antiquitatum.) Cap. 8.

Et Clemens 7. in hypotyposon.) Apud Eusebium l. 2. c. 1.

Tradit item Josephus.] Apud Euseb. l. 2. c. 23. Hieron. l. 1. in Jovinianum. Transeamus ad Jacobum, qui frater Domini dicebatur tantæ sanctitatis, tantæque justitiæ, & perpetuæ virginitatis, ut Josephus quoque historicus Judæorum, propter hujus necem subversam Hierosolimam referat.

Evangelium quoque, quod appellatur secundum Hebræos.) Ex hoc evangelio subinde Hieronymus profert testimonia. In II. cap. Juxta evangelium, quod Hebræo Sermone conscriptum, legunt Nazaræi: Descendit super eum omnis fons Spiritus sancti. *Ibidem.* In evangelio cujus supra fecimus mentionem, hæc scripta reperimus: Factum est autem, &c. Et in Esa. 40. Item in Ezech. 16. & 18. Præterea in 6. ca. Matth. & in Ephes. 5. Rursus lib. 3. in Pelagianos. In Evangelio juxta Hebræos, quod Chaldaico quidem Syroque sermone, sed Hebraicis litteris scriptum est, quo utuntur usque hodie Nazaræi, secundum Apostolos, sive, ut plerumque autumant, juxta Matthæum, quod & in Cæsariensi habetur bibliotheca,

theca, narrat historia: *Ecce mater, &c. Et a me nuper in Græcum Latinumq; sermonem translatus est.*) In Mich. 7. In evangelio, quod secundum Hebræos editum nuper transtulimus, &c. *Et in Matth. 12. super illud, Extende manum tuam.* In evangelio quo utuntur Nazaræi, & Ebionitæ, quod nuper in græcum de hebræo sermone transtulimus, & quod vocatur a plerisque Matthæi authenticum, homo iste qui aridam habet manum, cœmentarius scribitur, &c. *Citat & in vicesimo septimo c. 7. Quo & Origenes sape utitur.*] Origenes in 19. cap. Matth. Scriptum est in evangelio quodam, quod dicitur secundum Hebræos, &c. *Meminit evangelii hujus & Irenæus lib. 3. c. 11. & Eusebius lib. 3. c. 25. & 27. & lib. 4. c. 22. De Hegesippo. lege præterea Epiphanius in Ebionais.*

Se non comesturum. Alias: commesturum.

Et juxta templum ubi & præcipitatus fuerat.) In 1. c. Gal. sup. illud: *Alium autem apostolorum, &c.* Nunc hoc sufficiat, ut propter egregios mores, & incomparabilem fidem, sapientiamque non modicam Iacobus frater dictus sit Domini, & quod primus ei ecclesiæ præfuerit, quæ prima in Christum credens ex Judæis fuerat congregata. *Mox.* Hic autem Iacobus episcopus Hierosolymorum primus fuit, cognomento Justus, vir tantæ sanctitatis & rumoris in populo, ut fimbriam vestimenti ejus certatim cuperent attingere: qui & ipse postea de templo à Judæis præcipitatus, successorem habuit Simeonem, quem & ipsum tradunt pro domino crucifixum.

Matthæus. Cap. III. *Evangelium Christi hebraicis litteris verbisq; composuit.*] Vide Euseb. lib. 3. c. 24. & lib. 5. c. 8. & 10. & c. ultimo lib. 3. *Veteris scriptura testimoniis utitur.*) *Alias abutitur.*

Judas frater Jacobi.) cap. iv. *In vetustis codicibus legitur: Domini: & rectius. Ita enim & Hegesippus apud Euseb. lib. 3. cap. 20.*

Adhuc, inquit, vivebant quidam de carnali genere Domini nostri nepotes Judæ ejus, qui secundum carnem frater Domini dicebatur. *Hieronymus in 10. cap. Matth.* Thaddæum apostolum ecclesiastica tradit historia missum Edessam, ad Abagarum regem Chosidenæ, qui ab evangelista Luca Judas Jacobi dicitur. & alibi appellatur Lebbaeus: quod interpretatur corculum: credendumq; est eum fuisse binomium.

Et quia de libro Enoch, qui apocryphus est.) Origenes lib. 1. c. 28.

ἀποκρῶν

ἀρχών. cap. 3. & lib. 4. non ita longe à fine quedam ex eo citat, & homil. 28. in Num. Tertullianus de habitu muliebri: Scio scripturam Enoch, qui hunc ordinem Angelis dedit, non recipi à quibusdam, quia nec in armarium Judaicum admittitur; opinor, non putaverunt illam ante cataclysmum editam, post eum casum orbis omnium rerum abolitorem, salvam esse potuisse.

In ea assumit testimonium.) At qui in eadem epistola testimonium quoq; profert ex ascensione Moyfi, de qua Origenes c. 2. l. 3. ἀδὲ ἀρχών. In Genesi serpens Evam seduxisse describitur, de quo in ascensione Moyfi, cujus libelli meminit in epistola sua Apostolus Judas. Michaël Archangelus cum diabolo disputans de corpore Moyfi, ait diabolo: inspiratum serpentem causam extitisse pravaricationis Adæ & Evæ.

Paulus Apostolus. Cap. V. Et oppido Judææ Giscalis fuit.] Hier. in epistolam ad Philemonem. Ajunt parentes Apostoli Pauli, de Giscalis regione fuisse Judææ, & eos cum tota provincia Romana vastaretur manu, & dispergerentur in orbem Judæi, in Tharsum urbem Ciliciæ fuisse translatos, parentum conditionem adolescentulum Paulum secutum.

Ab eo quod cum Christi fidei subegerat, sortitus est nomen.] Lege latius in epistolam ad Philemonem.

Multis urbibus peragratis.) Hieronymum vide in Amos 5. Ibi Paulus Apostolus, quasi turbo violentus, & sæva tempestas, & tumentis maris gurges persequabatur, &c.

Eo tempore quo Festus procurator Judææ successit Fœlici.) Act. 28. lege Euseb. lib. 2. c. 22. & in Chronicis.

Hic ergo 14. Neronis anno.] Euseb. l. dicto c. 25. & in Chronicis. Epistola autem qua fertur ad Hebræos non ejus creditur propter stili sermonisq; distantiam.] Alias: dissonantiam, sicut & sup. in Simone Petro. de hac epist. habes apud Hier. in epist. ad Paulinum, ad Evangelum, ad Dardanum, præterea in Esa. c. 8. in Ezech. 28. in Amos 8. & in Zachar. 8. Item in Matth. 26. in Ephes. 2. & in Tit. 1. & 2. c. Vide etiam Origenem Hom. 26. in Matthæum.

Sed vel Barnabæ, juxta Tertullianum.) Tert. lib. de pudicitia: Extat enim & Barnabæ titulus ad Hebræos adeo satis auctoritati viri, ut quem Paulus juxta se constituerit in abstinentiæ tenore. An ego solus & Barnabas non habemus potestatem o-

perandi? & utique receptior apud ecclesias epist. Barnabæ illo apocrypho pastore mœchorum.

Sed ab omnibus exploditur.) Vox elegans, Ciceroni frequens, l. i. *ἀρχὴ* V. c. 2. citat Origenes librum de actibus Pauli.

Barnabas Cyprius.) Cap. vi. *ἡμὰς* ad edificationem ecclesie pertinentem epistolam composuit.) Citat Hieron. ex ea in 43. c. Ezech. & Origenes l. 3. *περὶ ἀρχῶν* c. 2. Vide Eusebium, l. 3. c. 25.

Lucas Medicus.) cap. VII. Lege Hieron. in Philemonem.

Græci sermonis non ignarus fuit.) Vide Hieron. infra ad Damasum de Osanna, & in quæst. Hebraicis. Item in 6. & 28. c. Eia. Lege etiam Euseb. lib. 3. c. 4.

Scriptit Evangelium.) Apud Euseb. lib. 3. c. 24.

Quod titulo *πράξεις ἀποστόλων* prænotatur.) Alias: *ἀποστολικῶν πράξεων*.

Ignitur *περὶ ὁδοῦ* Pauli & Teclæ.) E Sophronio malo legere *περίοδον*. Latini habent visionem.

Sed & Tertullianus vicinus eorum temporum refert presbyterum quendam in Asia.) Tertullianus in lib. de Baptismo: Quod si, quæ paulo perperam scripta sunt, scriptum Teclæ ad licentiam mulierum docendi fingendique defendunt, sciant in Asia presbyterum, qui eam scripturam construxit, quasi titulo Pauli de suo cumulans, convictum atque confessum, id se amore Pauli fecisse, loco decessisse.

Ad quam urbem 20 Constantii anno ossa ejus cum reliquiis Andree Apostoli translata sunt de Achaia.) Vide Hieronymum in epist. Multa contra Vigilantium: & in Chronicis Eusebii.

Marcus discipulus & interpres Petri.) Cap. VIII. Hieron. In Zachar. c. 12. Petrus qui Marcum scriptorem erudit evāgelii. Vide Eusebium lib. 2. c. 14.

Perrexit Egyptum.) Tertio videlicet anno Claudii. Vide Eusebium in Chron. & lib. 2. c. 15. & 16.

Denique Philo disertissimus Judæorum.) In cap. Ezech. 16. & in Amos 2. Philo vir disertissimus Judæorum aut Hebræorum.

Joannes Apostolus.] Cap. IX. Unde & compulsus est divinam ejus nativitatem edicere Vide Hieron. in 56. ca. Ezech. Ibi: Evangelistam Joannem.

Sed & aliam causam hujus scriptura ferunt.) Lege Eusebium lib. 3. cap. 24.

Scri-

Scriptit autem & unam epistolam.] Eodem l. c. 25.

Quarto decimo igitur anno, secundam post Neronem persecutionem movente Domitiano.] Idem habet Origenes homil. 12. in Matth. & Eusebius in Chronicis.

Scriptit Apocalypsim, quam interpretatur Iustinus Martyr & Irenaeus.] Et hoc in Chronicis Hieron.

Sub Pertinace Principe rediit Ephesum.] Rectius juxta fidem quorundam codicum: Sub Nerva principe. Eusebius in Chronicis: Anno primo Nerva senatus decrevit, ut omnia quae Domitianus statuerat, in irritum deducerentur. Itaque multi quos injuste ejecerat de exilio reversi, nonnulli bona propria receperunt. Ajunt & Apostolum Joannem hoc tempore exilio solum Ephesum secessisse, qua urbe & hospitium & amicos amantissimos sui habebat. Idem in eccles. hist. l. 3. c. 20.

Ibiq; usq; ad Trajanum Principem perseverans.) Hieron. lib. 1. in Iovinianum: Quod usque ad Trajani imperium vixerit, id est post passionem domini 60. & 7. anno dormierit, quod & nos in lib. de VV. illustrib. breviter perstrinximus. Idem habet in Dan. c. 9. Eusebius in Chronicis: Joannem Apostolum usque ad Trajani tempora Irenaeus Episcopus permansisse scribit. Idem in hist. eccles. l. 3. c. 23. Quod autem Ephesi moratus sit usq; ad ultimam senectutem, habes apud Hieronymum in Gal. 6. Quomodo utilitatem remissionis ostendisse dicatur, leges apud Cassianum Collatione 24. quae est Abbatis Abraham, de mortificatione c. 21.

Herman, cuius Apostolus Paulus) Cap. X. Afferunt authorem esse libri, qui appellatur Pastor) Hieron. in enarratione 7. c. Osee. In libro Pastoris, si cui tamen placet illius recipere lectionem, Hermæ primum videtur ecclesia cano capite, &c. Haec legitur apud Pastorem in visione Eccles. 3. in Habac. 1. Liber ille apocryphus stultitiae damnandus est, in quo scriptum est, quendam angelum nomine Tyri praesse reptilibus, &c. Est in visione ecclesiae 4. ubi Higrin, non autem Tyri legitur. Origenes quoq; subinde hujus libri testimonis utitur: Hom. 8. in Num. ex similitudine 6. & Hom. 10. in Josue, ex similitudine secunda, de vite & ulmo. Item Hom. 1. in Ezech. ex similitudine 8. & Hom. 13. Præterea lib. 1. regi. apoc. c. 3. & lib. 2. c. 1. & lib. 3. c. 2. & l. 4. c. 2. ex visione ecclesiae secunda. Item Hom. 30. in Matth. ex similitudine tertia, & Hom. 31. ex mandato duodecimo: & Hom. 35. in Lucam.

Legi.

Legimus, inquit, si tamen cui placet hujuscemodi scripturam recipere, justitiæ & iniquitatis angelos super Abrahæ salute & interitu disceptantes, dum utraque turba suo eum volunt cœtui vindicare. Quod si cui displiceat, transeat ad volumen, quod titulo *Pastoris* scribitur, & inveniet cunctis hominibus duos adesse angelos, malum, qui ad perversa exhortatur: & bonum, qui ad optima quæque persvadet. *Idem testimonium usurpavit Joan. Cassianus 13. Collat. de protectione Dei. Contra quem Prosper.* Post illud, inquit, nullius autoritatis testimonium, quod disputationi suæ de libello *Pastoris* inseruit, &c. *Similitudinem quoque mellis & absinthii videtur Gregor. Nazianzenus in Apologetico mutatus ex mandato quinto. De autoritate autem hujus libri vide Eusebium l. 3. c. 3. & 25. Irenæus hunc amplectitur lib. 4. contra hæreses ca. 37. Bene ergo scriptura dicit Est, Vide Eusebium lib. 5. c. 8.*

Ruffinus in symbolo: In novo vero testamento libellus, qui dicitur *Pastoris*, sive *Hermæ*, qui appellatur; *dua via*, vel iudicium secundum Petrum, &c. *Verum Pastorem, in Canone non esse, scribit Hieronymus in Prologo, quem Galeatum vocat. Adde verba Tertulliani ex lib. de Pudicitia, & in lib. de Oratione.*

Philo Judæus.) Cap. XI. Lege Eusebium libro secundo c. quarto, decimo sexto, & decimo septimo.

Patrimonia egentibus dividantur. Et paulo post: orationi vacetur.) Ita in vetusto exemplari scriptum repperi.

Ajunt hunc sub C. Caligula Roma periclitatum.) Eusebius ubi supra in *Chronicis*. Et Josephus libro 18. antiq. c. 10 *Apud Alexandriam sectatores.*) *Alias: Sæctatoris: ut referas ad dictionem Marci.*

Extant hujus præclara & innumerabilia opera.) *Vide Euseb. lib. 2. c. decimo octavo.*

Quem & inscripsit πρὸς τὸν Σεωφρονίῳ, ἡ ἱστορία.] Ita Eusebius. E Philone nonnulla profert testimonia Eusebius de præparatione evangelica lib. 7. & 8. Citat ex eo & D. Ambrosius c. 3. lib. de paradiso, super illud: Ut operaretur.

De hoc vulgo apud Græcos dicitur.] Hieronymus epist. ad Magnam: Quid loquar de Philone, quem vel alterum vel secundum Judæum Platonem, Critici pronuntiant?

Lucius Annæus Seneca. Cap. XII. Socionis Stoici discipulus.] Euseb. in Chronicis Anno 55. Augusti; Socion Philosophus Alexandri-

xandrinus, præceptor Senecæ, clarus habetur. *Meminit illius & Seneca ipse epistola centesima nona libro decimo nono, & opinionis ipsius de animarum migratione. Lactantius libro 1. capite quinto. Seneca ex Romanis vel acerrimus Stoicus fuit. & libro quinto capite nono: Senecæ libros in manu sumant, qui morum vitiorum que publicorum & descriptor verissimus, & accusator acerrimus fuit. Et capite vicesimo quarto, dicit hominem veræ Religionis ignarum, ubi & Socinus meminit. Scripsit librum contra superstitiones, qui hodie desideratur, ex quo plurima adducit August. lib. 6. de civitate Dei, ca. 10. & 11. Tertullianus libro de anima: Sicut & Seneca sæpe noster: Insita sunt nobis omnium artium &c. Ibid. Multo exactius Seneca: post mortem, ait, omnia finiuntur, etiam ipsa.*

Nisi me illæ epistolæ provocarent.] B. Augustinus Macedonio: Merito ait Seneca, qui temporib. Apostolorum fuit, cujus etiam quædam ad Paulum Apostolum leguntur epistolæ: Omnes odit, qui malos odit.

A Nerone interfectus est.] Seneca XI. anno Neronis, incisione venarum, & veneni haustu periit juxta Eusebium in Chron. & Corn. Tacitus lib. Josephus Matathia filius] Cap. XIII, Vide Euseb. lib. 3. c. IX.

A Vespasiano captus.] Eusebius in Chronicis anno 14. Neronis: Flavius Josephus scriptor historicus, dux belli Judæorum, cum a Romanis interficiendus esset, Vespasiano prænuntiat de morte Neronis, & ejus imperio, cujus rei causa vitam dono accepit.

VII. libros Judaica captivitatis.] Horum meminit Hieronymus etiam scribens in 64. cap. Esa. & in Nah. 3. & in Zahar. 1. Josephus historiæ Judaicæ scriptor vernaculus. Tertul. in Apol. c. XX. Et qui istos aut probat aut revincit Judæus Josephus antiquitatum Judaicarum vernaculus vindex.

Adversus Apionem Grammaticum Alexandrinum.] Hieron. ad Magnum. Josephus antiquitatem approbans, Judaici populi duos libros scripsit contra apionem Alexandrinum Grammaticum, & tanta secularium profert testimonia, ut mihi miraculum subeat, quomodo vir hebræus, & ab infantia sacris litteris eruditus, cunctam græcorum bibliothecam evoluerit. De Apione Grammatico lege epistolam Senecæ 89. li. 13. De liberalib. Artibus, & Plinii præfationem naturalis historia

Περὶ αὐτοκρατορικῶν λογισμῶν.] Hieron. lib. 2. in Pelagianos: Unde & Josephus Machabæorum scriptor historiæ, frangi & regi posse dicit perturbationes animi, non eradicari.

Scriptis autem de Domino in hunc modum.] ca. 4. li. XVIII.

Justus Tiberiensis.] Cap. XIV. Eusebius in Chronicis anno 1. Nervæ: Justus a Tiberiade Judæorum scriptor agnoscitur.

Sed hunc Josephus arguit mendacii.] In fine videlicet XX. Antiquitatum, hoc est in vita ipsius, ab eodem Josepho conscripta, & eilib. adjecta.

Clemens de quo Apostolus Paul. Cap. XV. *Scriptis ex persona Romana ecclesiæ ad ecclesiæ Corinthiorum valde utilem epistolam.*] B. Hieron. citat ex hac epist. in Esa. c. 52. & in 2. & 4. c. ad Ephes. Item l. 1. in Jovinianum. Ad hos & Clemens successor Apostoli Petri, cujus Paulus meminit, scribit epistolas, omnemque pene sermonem suum de virginitatis puritate contextit. Vide Euseb. lib. 3. c. 16. & lib. 4. ca. 23. ex verbis Dionysii Corinthiorum Episc. Et Irenæum lib. 3. c. 3.

Quæ mihi videtur characteri epistola, quæ sub Pauli nomine ad Hebræos fertur convenire.] Vide Euseb. lib. 3. c. 37.

Et disputatio Petri & Apionis, quam Eusebius in 3. eccl. historia volumine coarguit.] Cap. 38. Ignatius Antiochena ecclesiæ, Cap. XVI.

De evangelio, quod nuper a me translatus est.] Supra in Jacobo. Vide Euseb. l. 3. c. 36.

Quia non sum dæmonium corporale.] Idem Hieron. in præfat. li. 18. in Esa. Cum Apostolicum putarent spiritum, vel juxta evangelium Nazaræorum, dæmonium corporale &c. Ex Ignatio, quare virgo fuerit desponsata, citant Hieron. in Matth. c. 1. & Origen. Hom. 6. in Lucam, & Photius in Biblioth.

Passus est anno XI. Traiani.] Idem in Chronicis Eusebii. Polycarpus. cap. XVII. Joannis Apostoli discipulus, & ab eo Smyrna Episcopus ordinatus.] Tertull. de præscriptione hæreticorum, in Smyrnæorum ecclesiæ Polycarpum ab Joanne collocatum refert. Vide Irenæum lib. 3. c. 3.

Ecclesiæ in urbe regente Aniceto.] Est germana lectio. Vide Euseb. in Chronicis, & Eccles. hist. lib. 4. c. 14. ex Irenæo.

Cognoscis nos.] Lege: ex vet. cod. cognosce. ἐπιγινώσκεις habet Eusebius. Igni traditus est.] Apud Euseb. lib. 4. c. XV. ex epistola Smyrnæorum.

Scri-

Scriptis ad Philippenses valde utilem epistolam.] Meminit Irenæus, & Euseb. lib. 4. c. 14. & lib. 3. c. 36.

Papias Joannes auditor.] Cap. XVIII. De eo lege Euseb. l. 3. c. 39.

Hic dicitur mille annorum Judaicam edidisse δευτερον quem secuti sunt Irenæus & Apollinaris & ceteri.] Adversus hanc Judaicam mille annorum fabulam fortissime in Commentariis pugnat S. Hieron. Loca aliquot indicabo. In Esa. c. 1. 25. 30. 49. 54. 55. 58. 60. Item in *praf.* l. 18. De repromissionib. futurorum, quomodo debeant accipi, & qua ratione intelligenda sit Apocalypsis Joannis, quam si juxta litteram accipimus, judaizandum est; si spiritualiter ut scriptum est, differemus, multorum veterum videbimus opinionib. contraire. Latinorum, Tertulliani, Victorini, Lactantii: Græcorum, ut cæteros prætermittam Irenæi tantum Lugdunensis Episcopi faciam mentionem, adversus quem vir eloquentissimus Dionysius Alexandrinæ ecclesiæ pontifex, elegantem scribit librum, irridens mille annorum fabulam &c. Cui duob. voluminibus respondet Apollinaris, quem non solum suæ sectæ homines, sed & nostrorum in hac parte duntaxat plurima sequitur multitudo, ut præsaga mente jam cernam, quantorum in me rabies concitanda sit, &c. Item in Esa. ca. 65. 66. & aliis locis. Item in XIX. c. Hierem. de aurea & gemmata Hierusalem restituenda, & regno in terris Domini Salvatoris: quæ licet non sequamur, tamen damnare non possumus, quia multi ecclesiasticorum virorum & martyres ista dixerunt, ut unusquisque in suo sensu abundet, & Domini judicio cuncta referentur. Et in cap. 31. Præterea in Ezech. 27. 28. Item in 36. Adversus dogma Judaicum, & beatitudinem ventri & gutturi servientem &c. *Mox*: quod & multi nostrorum & præcipue Tertulliani liber, qui inscribitur, *de spe fidelium*, & Lactantii Institutionum volumen septimum pollicetur, & Victorini Pitabionensis Episcopi crebræ expositiones, & nuper Severus noster in Dialogo, cui Gallo nomen imposuit, & ut Græcos nominem, & primum extremumque jungam, Irenæus & Apollinaris. Rursus in c. 39. Item Joel c. 3. Et in Zachar. 2. 12. & 14. & in Malach. 3.

Tertullianus quoq; in libro de spe fidelium, & Victorinus Pitabionensis, & Lactantius hac opinione ducuntur.] Lactantius lib. 7. qui est de divino premio cap. 24.

Quadratus *Apostolorum discipulus*. cap. XIX. *Publio Athenarum Episcopo*.] Leges apud Euseb. c. 23. lib. 4. ex epist. Dionysii Corinthiorum Episcopi ad Athenienses. Lege etiam lib. 3. c. 27.

Cumque Adrianus Athenis exegisset hyemem.] *Euseb. in Chronicis*: Anno 7. Hadriani Cephissus fluvius Eleusinam inundavit, quem Hadrianus ponte conjungens, Athenis hyemem exegit.

Et omnibus pene Gracia sacris initiatus.] *In Chronicis*: anno 8. Hadrianus sacris Eleusinæ initiatus, multa Atheniensibus bona largitus est. *Aelius Spartianus in Hadriano*. Post hoc per Asiam & insulas ad Achaïam navigavit, & Eleusina sacra exemplo Herculis Philippique suscepit, multa in Athenienses contulit, & pro agonothea resedit.

Porrexit & librum pro nostra religione compositum.] *Idem in Chronicis & cap. 3. lib. 4. Euseb. Hieron. ad Magnum*: Quadratus Apostolorum discipulus, & Atheniensis Pontifex ecclesiæ, nonne Hadriano Principi Ecclesiæ sacra invidenti librum pro nostra religione tradidit? & tantæ admirationi omnibus fuit, ut persecutionem gravissimam illius excellens sedaret ingenium?

Aristides Atheniensis Philosophus. Cap. xx. *Eusebius in Chronicis & lib. 4. c. 3. & Hieronymus ad Magnum*: Aristides philosophus, vir eloquentissimus eidem principi Apologeticum pro Christianis obtulit, contextum philosophorum sententiis. Agrippa cognomento Castor.] cap. XXI. *Alias*: Castoris. Ita & apud Euseb. lib. 4. c. 8.

Qua tempestate & Cochibus (lege Cochibas:) dux Judaica factionis Christianos variis suppliciis enecavit.] *Ut in Chronicis scribit Euseb.* nolentes sibi Christianos adversus Romanum militem ferre subsidium, omnimodis cruciatibus necat anno 17. Hadriani. Plura vide in eccles. histor. lib. 4. c. 6. *Hieronymus in epistola*: Lectis littteris. Atque ut ille Barcochebas author seditionis Judaicæ stipulam in ore succensam anhelitu ventilabat, ut flammam evomere putaretur &c. *In Dan. IX.* Sub Hadriano Cochebas dux Judæorum oppressus est, & Hierusalem usque ad solum diruta.

Hegesippus vicinus Apostolicorum temporum.] Cap. XXII. Vide Euseb. lib. 4. cap. 8. *Dicendi quoque exprimeret characterem*.] *Alias*: χαρακτήρα.

Asserit se venisse sub Aniceto Romam.] Euseb. c. 22.

Antoninum autem in deliciis habuisse Caesar Hadrianus scribitur.] *Hieron. noster in li. 2. in Jovinianum*: Nuper ab Hadriani amasio urbs

urbs eorum Antinois appellata est. *In 2. cap. Esa. ibi:* Et pueri alienis adhæserunt. In tantum Græci & Romani hoc quondam vitio laboraverunt, ut clarissimi Philosophorum Græciæ haberent publice concubinos, & Hadrianus philosophiæ artibus eruditus Antinonem consecraret in Deum, templumque ei ac victimas & sacerdotes institueret, & ex eo Ægypti civitas ac regio nomen acceperit. Inter scorta quoque in fornicibus spectaculorum pueri steterunt, publicæ libidini expositi, donec sub Constantino Imperatore Christi evangelio coruscante, & infidelitas universarum gentium, & turpitudine deleta est. *Lege etiam Origenem lib. 31 in Celsum.*

Justinus Philosophus.] Cap. XXIII. *Hiron. epist. ad Magnum:* Justinus & ipse Philosophus Antonino Pio & filius ejus Senatuiq; librum contra Gentiles tradidit, defendens ignominiam crucis, & resurrectionem Christi tota prædicans libertate. *Vide Euseb. lib. 4. c. 18. Meminit ejus & Tertullianus contra Valentinianos.*

Habitu quoque philosophorum incidens.] *Vide Euseb. lib. 4. cap. 11.*

Melito Asianus Sardenfis Episcopus.] Cap. XXIV. *Eusebium vide lib. 4. c. 26. & in Chronicis:* Antonino, inquit, Imperatori, Melito Asianus Sardenfis Episcopus Apologeticum pro Christianis reddidit. *Ita ibi legendum censeo. Nam pro Melito legitur inclito. Melitonis & sequentium aliquot scriptorum his verbis Hieronymus ad Magnum memini.* Quod loquar de Melitone Episcopo Sardenfi? quid de Apollinario Hierapolitanæ ecclesiæ sacerdote, Dionysioque Corinthiorum Episcopo, & Tatiano, & Bardesane, & Irenæo Photini martyris successore &c.

Imp. M. Antonino Vero, qui Frontonis Oratoris discipulus fuit.] De Frontone vide A. Gellium in noctibus Atticis lib. XIX. c. 8. & supra ad Rusticum pag. 34. c.

Theophilus sextus Antiochenfis Episcopus.] Cap. XXV. *Eusebius lib. 4. c. 24 & in Chronicis.*

Feruntur ejus & ad Antolicum tria volumina.] Quæ extant. Lactant. in fine lib. 1. de falsa religione citat Theophilum in lib. de temporibus ad Antolycum scripto.

Apollinaris Asia Hierapolitanus Episcopus.] Cap. XXVI. *Fit hujus infra in Serapione Antiocheno. c. 42. mentio. Vide Eusebium lib. 4. c. 27. & in Chronicis.*

Cum Priscilla & Maximilla infans vatibus, incipiente Montano.] Idem habes in Eusebii Chronicis anno XI. M. Antonini Veri. Dionysius Corinthiorum ecclesie Episcopus.] Cap. XXVII. Vide Euseb. li. 4. c. 23. & in Chronicis. *Quinta ad ecclesiam Amastrinam.*] Alias: Amastrinam.

Pinytus Cretensis.] Cap. XXVIII. Euseb. ubi supra, & in Chronicis. *Pinytus Cretensis vir eloquentissimus.*

Tatianus.] Cap. XXIX. Meminit Euseb. l. 4. c. 27. & in Chronicis.

Justini martyris sectator fuit.] Tertull. lib. de praescriptionib. Haereticorum. His haereticis omnibus accedit Tatianus: hic Justin Martyris discipulus fuit, post hunc diversa sentire coepit.

Novam condidit haesim qua eynegaliōn dicitur.] De ea lege Hieronymum in Johel c. 1. in Amos 2. & 3. & in 7. Osee in Gal. 6. dicitur, Tatianus Encratitarum vel acerrimus haesiarches. & in praef. in Tit. Encratitarum patriarches.

Equibus unus contra Gentes florentissimus extat liber.] Apud Euseb. c. 29. l. 4. Philippus Episcopus Cretensis. Cap. XXX.

Cujus Dionysius in epistola sua meminit.] Vide Euseb. l. 4. c. 23. & 25.

Musanus.] Cap. XXXI. De eo Euseb. l. 4. c. 26.

Modestus.] Cap. XXXII. De eo ea. 25. Euseb.

Bardefanes in Mesopotamia clarus habitus est.] C. xxxiii. Hieron. i. dem l. 2. in Jovinian. Bardifanes vir Babylonius, & in Osee c. X. Talis Bardefanes, cujus etiam philosophi admirantur ingenium. Vide de illo Euseb. in fine lib. 4. & in Chronicis, & in lib. 6. Preparationis evangelicae, & Augustinum de haesibus, & Epiphanium.

Victor tertius decimus Romanae urbis Episcopus] Ca. xxxiv. Euseb. c. 23. l. 5. ex in Chron. Victor XIII. Romae Episcopatum suscipit annis X. cujus mediocria de religione extant volumina & anno 4. Severi, quaestione orta in Asia inter Episcopos, an secundum legem Moyli xiv. mensis Pascha observandum esset, Victor Romanae urbis Episcopus, & Narcissus Hierosolymorum, Polycrates quoque & Irenaeus & Bacchylus, plurimique ecclesiarum pastores, quod eis probabile visum fuerat, litteris ediderunt, quarum memoria ad nos usque perdurat.

Irenæus Photini Episcopi.) Ca. xxxv. Lege I. V. Euf. c. 1. & deinceps: & de operib. ejus c. 19. & 27. Et de Ogdonde egregium συγγραμματα.] Hanc habent vetusti codices lectionem. Ex Eusebio autem forte legendum *αὐτοδίδακτα*.

Non facile debere unitatem collegii scindere.] Apud Euf. c. 26.

In qua sententia etiam hi, qui discrepabant ab illis, Victori non dederunt manus.] Etiam: de erat V. C. Tertull. contra Valentinianos: Irenæus omnium doctrinarum curiosissimus explorator.

Pantenus Stoicæ sectæ philosophus.] Cap. xxxvi. Item Hieron. ep. ad Magnum: Pantæus Stoicæ sectæ Philosophus ob præcipuæ eruditionis gloriam a Demetrio Alexand. Episcopo missus est in Indiam, ut Christum apud Brachmanas, & illius gentis Philosophos prædicaret. Euf. in Chron. anno 2. Severi: Clemens Alexandrinæ ecclesiæ presbyter, & Pantæus Stoicus philosophus in disputatione dogmatis nostri insignes habentur, & Hist. Eccl. l. 5. c. X. & l. 6.

Rhodon genere Asianus] Cap. xxxvii. Euseb. lib. 5. cap. 13.

Clemens Alexandria presbyter.] Cap. XXXVIII. Idem in Dan. IX. & epist. ad Magnum: Clemens Alexandrinæ ecclesiæ presbyter, vir, meo judicio, omnium eruditissimus, VIII scripsit Stromatum libros, & totidem Hypotyposeon, & alium contra gentes, Pædagogum quoque volumina 3. Quid in illis indoctum? immo quid non e media philosophia est? Vide Eusebium cap. XI. lib. V.

Feruntur ejus insignia volumina.] De his lege Eusebium lib. VI. cap. XI.

Adversus gentes liber unus.] Vide Euseb. libr. 2. de præparatione evangelica, & alibi in eodem opere.

Quem proprie Alexandro Hierosolymitarum episcopo *αὐτοεπίσκοπος*.] Ita quidem Sophronius, Eusebius autem habet *ἀνατρεψικεν*.

Extat Alexandri Hierosolymitarum episcopi.] Euseb. lib. VI. cap. XI. in Chronicis: Anno 1. Antonini Caracallæ Alexander 35. Hierosolymorum episcopus ordinatur, adhuc vivente Narcisso, & cum eo pariter ecclesiam regit. Super ordinatione Aselepiadis confessoris.] Fuit Antiochiæ IX. Episcopus.

Miltiades, cujus Rhodon in opere suo, quod adversus Montanum, Priscillam, Maximillamque composuit, recordatur.] Cap. xxxix. Legendum apparet: cujus Apollinarius in opere suo &c. Non enim

de Rhodone, sed de Apollinario hoc scribit Eusebius. lib. 4. c. 18.

Et adversus gentes.] Idem Hieron. epist. ad Magnum: scripsit & Miltiades contra Gentes volumen egregium. Tertullianus contra Valentinianos: Miltiades ecclesiarum sophista.

Apollonius vir disertissimus.] Cap. XL. Vide Euseb. lib. 5. cap. 18.

In quo asserit Montanum & insanas vates ejus.] Ita lege.

Prophetes vestibus & gemmis ornatur.] Ita restituenda corrupta lectio. Eusebius: Προφήτης Φιλοδόσμε.

Tertullianus 6. voluminibus adversus Ecclesiam editis, quos scripsit de ecclasi.] Ita lego: quia Latine, non autem Græce eos libros scripsisse dignoscitur.

Septimum proprie adversus Apollonium elaboravit.] Meminit horum librorum etiam supra in Melitone.

Sarapion.] Cap. XLI. Eusebius lib. v. cap. xix.

Antiochia episcopus ordinatus.] Octavus videlicet. De libris ipsius lib. 6. Eusebius cap. x. Socrates in histor. ecclesiast. lib. 3. cap. 12.

Apollonius Romanae urbis Senator.] c. XLII. Ipse Hier. ad Magnum: Hippolytus quoque & Apollonius Romanae urbis Senatores, (lege: Senator) propria opuscula condiderunt. Vide Euseb. lib. 5. cap. 21. & in Chronicis.

Theophilus Caesareae Palaestinae.] Cap. XLIII. Euseb. lib. 5. cap. 23. Synodicam & valde utilem composuit epistolam.] Ex hac nonnulla citat Beda lib. de natura rerum: cap. 47.

Bacchylus Corinthi Episcopus.] Cap. XLIV. Euseb. ubi supra.

Polycrates Ephesiorum Episcopus.] Cap. XLV. Euseb. lib. 5. cap. 23.

Et Pontifex fuit.] Ita legendum.

Heraclius.) Cap. XLVI. Euseb. cap. 27. lib. 5. legit ἀρχιεπίσκοπος.

Maximus.) Cap. XLVII. Eusebius ubi supra.

Et quod materia a Deo facta sit.] Ex hoc citat Eusebius de Praeparat. evangelica lib. 7.

Candidus.) Cap. XLVIII. Eusebius in Chronicis: anno 3. Seueri. Candidus Christianorum disputator acutissimus notus efficitur. In Apolog. adversus Rufinum lib. 2. Unde & Candido Valentiniani dogmatis sectatori calumniandi se occasionem dederit, qui diabolum salvandae dixerit esse naturae. Paulo post: Habetur dialogus apud Græcos Origenis & Candidi, Valentinianae hæreseos defensoris &c.

Ap-

Appion, Sextus, Arabianus.] Cap. XLIX. L. LI. Male legitur *Brabianus*. De præfatis 76. scriptoribus habes apud Eusebium lib. 5. cap. 27.

Judas *ds LXX* apud *Danielem hebdomadibus*.] Cap. LII. Lege Dan. ix. *Præsentem mundi mirabatur occasum.*] τὸ ἰὼν πολλῶν ἀπετάρατ-
τε *ἡγεμόνας*.] Omnia ex Euseb. lib. 6. cap. 7.

Tertullianus.] *Presbyter.*] Cap. LIII. Nunc demum primus post *Victorem & Apollonium Latinorum* ponitur.] Sentit, opinor, *Apollonium Senatorem*. Hieron. ad *Magnum*: Veniam ad Latinos: quid Tertulliano eruditius? quid acutius? Apologeticus ejus & contra Gentes libri cunctam seculi obrinent disciplinam.

Patre Centurione Proconsulari.] Euseb. in *Chronicis*. Anno 16. Severi: Tertullianus Apher Centurionis Proconsularis filius omnium ecclesiarum sermone celebratur.

Et Antonino Caracalla maxime floruit.] Ita legendum.

Nunquam Cyprianum absque Tertulliani lectione.] Hieron. in epist. *Schedule*. Beatus Cyprianus Tertulliano Magistro utitur, ut ejus scripta probant. Vide supra ad Paulinum.

In Montani dogma delapsus.] Vide August. cap. 66. de *hæresibus*. Tertullianistæ. Et Vincentium *Lirinensem* in lib. contra *prophanas novationes*. Hieronymus in *Helvidium*. Et de Tertulliano quidem nihil amplius dico, quam ecclesiæ hominem non fuisse. Citat quadam ex lib. contra *Judeos* in Dan. ca. IX. *Hilarius Canone V. in Matth.* Quamquam & Tertullianus volumen huic aptissimum scripserit, sed consequens error hominis detraxit scriptis probabilibus auctoritatem. Ambros. super illud. 1. Cor. 13. Etsi noverim mysteria omnia. Tertullianus & Novatianus non parvæ scientiæ fuerunt, sed quia per zelum charitatis scœdera perdiderunt, in schisma versi ad perditionem sui hæreses creaverunt. Advenit rursus Tertulliani ad Romanos cap. V.

De Monogamia.] B. Hieron. Commentario in tit. 1. scripsit & Tertullianus de monogamia librum hæreticum, quem Apostolo contraire, nemo qui Apostolum legerit, ignorabit.

De ecclasi libros 6. De iis supra in Melitone & Apollonio. Citat ex Apologetico Eusebius lib. 2. cap. 2. & 25.

Origenes qui & Adamantius.] Cap. LIV. B. Hieron. in *Chronicis*: Origenes anno 6. Commodi apud Alexandriam nascitur.

Adversum Christianos persecutione commota.] Vide in Chronicis & lib. 6. eccles. histor. statim ab initio.

A Leonide patre, Christi martyrio coronato.] De eo Origenes ipse homil. 4. in Leviticum: Nihil mihi conducit Martyr pater, si non bene vixero, & ornavero generis mei nobilitatem, hoc est, testimonium ejus, & confessionem, qua illustratus est in Christo. Hieronym. in epist. Schedulæ, Magnus vir ab infantia, & vere martyris filius.

Euseb. cap. 3. similis locutio in Mich. 2. Si substantiam fiscus invaserit. In locum Clementis presbyteri confirmatus.]

Rem enim familiarem ob confessionem Christi fiscus occupaverat.] Ibidem Hieron. in epist. Schedulæ, Alexandria ecclesiasticam scholam tenuit, succedens eruditissimo viro Clementi presbytero.

Fuisse Romæ sub Zepherino Episcopo.] Euseb. cap. 14.

Heraclan presbyterum.] Euseb. cap. XV.

Quod ad Mamæam matrem Alexandri Imperatoris.] Cap. XXI. Euseb.

Et ad matrem ejus litteras fecit.] *ἡ ἀνδρῶν*, id est, uxorem. Apud Euseb. cap. 36.

Alias quoque editiones in unum congregaret volumen.] Vide Euseb. cap. 16. & 17. & Hieronymum in lit. 3. caput.

Et Symmachi ejusdem dogmatis.] Euseb. ubi supra.

Et quia indicem operum ejus in voluminibus epistolarum, quas ad Paulam scripsimus in quadam epistola.] Hac epistola temporum malignitate intercidit: Habes autem bonam illius partem in invectiva Rufini ad Apronianum: Libellum, inquit, quendam scribens, comprehendere quasi indiculo quodam voluit, quanta apud Latinos Varro scripserit, & quanta apud nostros Origenes in Græcis, in quo ita ait M. Terentium Varronem miratur antiquitas, &c. Mox de Origine: Vultis nosse: quanta ingenii sui reliquerit monumenta? Sequens titulus ostendit. Scripsit in Genes. lib. 13. mysticarum homiliarum libros duos, in Exodum excerpta. in Leviticum excerpta. Et post multa. Item, inquit, monobiblia *ἡ ἐκ τῶν* libros 4. de resurrectione libros duos, & alios de resurrectione dialogos duos &c. Vide Euseb. cap. 25. & 32.

Contra Varronis opera conferens posui.] De operibus Varronis vide Augustinum de civitate Dei lib. 6. c. 2. & 3. Vide etiam Gellium lib. 3. cap. X. & Plinium lib. 35. cap. 2.

Illud

Illud de immortalitate ejus ingenio non tacens.] Hierony. Comment. In Tit. 3. caput. Hæc immortale illud ingenium suo nobis labore donavit. *Ad Magnum:* Origenes X. scripsit Stromatias, Christianorum & Philosophorum inter se sententias comparans, & omnia nostræ religionis, dogma de Platone & Aristotele, Numenio Cornutoque confirmans. Hieron. In Dan. 9. citat ex decimo.

Ammonius.] Cap. LV. Vide Euseb. lib. 6. cap. 19.

Ambrosius.] Cap. LVI. Vide Eusebium cap. 18. & 22. Meminit hujus supra ad Marcellam in epistola: *Ambrosius.*

Ad hunc infinita Origenes dictavit volumina.] Horum extat 8. contra Celsum.

Thryphon *Origenis auditor.*] Cap. LVII. *De vacca ruffa in Deuteronomio.*] Num. XIX.

Et de dichotomematibus.) Lege Græce Genes. XV.

Minutius Fœlix.] Cap. LVIII. Hieron. epist. ad Magnum: Minutius Fœlix causidicus Romani fori in libro cui titulus Octavius est, & in altero contra Mathematicos, si tamen inscriptio non mentitur authorem, quid Gentilium litterarum dimisit intactum?

Meminit hujus Minutii & Lactantius in libris suis.] Lib. I. cap. II. Minutius Fœlix in eo libro qui Octavius inscribitur sic argumentatus est &c. & lib. 5. cap. 1. Minutius Fœlix non ignobilis inter causidicos loci fuit. Hujus liber, cui Octavio titulus est, declarat, quam idoneus veritatis assertor esse potuisset, si se totum ad id studium contulisset. *Hic liber Octavius nuper in lucem prodit, sed falso inscriptus: Octavus Arnobii contra Gentes. Meminit ejus Hieronymus & in epitaphio Nepotiani.*

Cajus sub Zepherino.] Cap. LIX. Euseb. cap. 16. lib. 6. & lib. 2. c. 25. & lib. 3. c. 31.

Quæ fertur ad Hebræos dicit non ejus esse.] Supra in Paulo Hieron.

Beryllus Arabia Bostrenus episcopus.] Cap. LX. Euseb. cap. 21. & 33. & Socrates in hist. Eccles.

Hippolytus cujusdam ecclesiæ episcopus.] Cap. LXI. Meminit hujus ad Lucinum Berycum: Scripsit quidem & Hippolytus vir discretissimus &c. & in IX. cap. Daniel & ad Magnum: & Eusebius c. 21. & 22. Gelasius Episcopus Romanus in lib. de duabus naturis.

Et in Zachariam.] Vide Præfat. in Zachar.

Alexander Episcopus Cappadociæ.] Cap. LXII. Euseb. cap. VIII. X. XI. *Eo quod juxta testimonium Demetrii.*] Lego: contra

Ductus Caesariem.] Cap. 9. lib. 6. Eusebius.

Julius Africanus, *cujus V. de temporibus extant volumina.*] LXIII. Hier. *ad Magnum*: Extant & Julii Africani libri, qui temporum scripsit historias: (*alias: historiam.*) In 1. cap. *Matth.* appellatur temporum scriptor. cap. 31. dicit Euseb. V. libros *χρονολογικῶν.* & lib. X. *preparat. evangel.* citat e tertio libro.

Legationem pro instauratione urbis Emaus suscepit.] In *Chronicis*: anno 4. M. Aurelii Antonini: in Palæstina Nicopolis, quæ prius Emaus vocabatur urbs condita est, legationis industriam pro ea suscipiente Julio Aphricano scriptore temporum.

Hujus est epistola ad Origenem super questione Susanna.] In *Prefat. Dan.* quod Origeni quoque Africanus opposuit &c. extat eius ad Aristidem altera epistola; in qua super *Diaphonia*, & citat ex ea nonnulla Euseb. vide lib. 1. cap. 6. & 7.

Geminus *Antiochena ecclesia Presbyter.*] Cap. LXIV. Eusebio in *Chronicis* dicitur Gemianus: anno 6. Alexandri Mamææ Gemianus presbyter Antiochenus, & Hippolytus & Beryllus Episcopus Arabiæ Bostrenus, clari scriptores habentur.

Et Episcopo urbis sue Zebeno.] Eusebio Zebinus dicitur.

Theodorus qui postea Gregorius appellatus est.] Cap. LXV. Hier. *epist. ad Magnum*: Theodori, qui postea Gregor. appellatus est, viri Apostolicorum signorum atque virtutum. Item in 4. c. *Eccles.* Vir S. Gregorius Ponti episcopus, Origenis auditor in *Metaphrasi Ecclesiastæ*, ita hunc locum intellexit &c.

Remittuntur ad matrem.] Juxta fidem veterum codicum lego: patriam. Sic quoque Suidas. De eo vide Euseb. cap. xxx. & Socratem in *hist. eccles.* Meminit hujus & Eucherius scribens Valeriano.

Cornelius *Romana urbis Episcopus.*] Cap. LXVI. Vide Eusebium.

Ad quem VIII. Cypriani extant epistola.] In *Chronicis* 7. dicit Eusebius. Vide Jac. Pamelii edit.

Scripsit epistolam ad Flavianum.] Lege: *Fabium.* fuit 13. Antiochiæ Episc. Vide Euseb. c. 43. & Socrat. in *hist. eccles.* lib. 4. c. 28.

Cyprianus *Apher.*] Cap. LXVII. Ipse Hieronym. *epist. ad Magnum*: Cyprianus quod idola Dii non sint, qua brevitatem, qua historiarum omnium scientia, quorum verborum & sensuum splendore perstrinxit? Euseb. in *Chron.* Anno 3. Valeriani & Gallieni Cyprianus primum Rhetor, deinde presbyter, ad extremum Carthaginensis Episcopus, martyrio coronatur: & in *hist. Eccles.*

Eccles. lib. 6. cap. 43. Hieronymus supra ad Paulinum. & in LX. Esa. Vir sanctus, & eloquentissimus martyr Cyprianus, & nostri temporis confessor Hilarius, nonne tibi videntur excellē quondam in seculo arbores ædificasse ecclesiam Dei? & in cap. 3. *Jona*: Proponamus nobis beatum Cyprianum, qui prius idololatriæ assertor fuit, & in tantam gloriam venit eloquentiæ ut Oratoriam quoque doceret Carthagini, ad pœnitentiam conversum in tantam venisse virtutem, ut Christum publice prædicaret, ac pro illo cervicem gladio flecteret. *Vide Lactantium lib. V. in principio, & cap. 4. Hilarius in 6. c. Matth.* De orationis autem Sacramenti necessitati nos commendandi Cyprianus vir sanctæ memoriæ liberavit &c.

Hujus ingenii superfluum est indicem texere.] Ipse Hieron. in epist. *Schedulæ*. Quos nunc prætereo, ne videar operum ejus indicem texere.

Cum sole clariora sint ejus opera.] *Cic. lib. 1. de finib.* Quapropter, si ea quæ dixi sole ipso illustriora & clariora sunt. *Pro Milone*: Cederem tempori Judices, sed si illius insidiæ clariores hac luce fuerint. & 1. *Tuscul. Quæst.* Qui etiam satis viderit id quod est clarius.

Pontius Diaconus Cypriani.] *Cap. LXVIII.*

Egregium volumen vitæ & passionis Cypriani reliquit.] Hujus duntaxat fragmentum a Jac. Pamelio editum extat. Scripserunt quoque vitam & passionem ejus Gregorius Nazianzenus & Prudentius carmine Archiloico, nisi is alius est, ut docti existimant.

Dionysius Alexandrina urbis episcopus.] *Cap. LXIX. Meminit epist. ad Magnum Hieron. In Chron. Eusebii anno V. Philippi Imp. Alexandrinam ecclesiam 17. Episcopus tenuit Dionysius annis 17. & libr. 6. eccles. hist. c. 35. 40. & 41.*

Scholam κατηχήσεων.] *Euseb. κατηχήσεως διαγίγν.*

Et Origenis valde insignis auditor fuit.] *Alias: vel insignissimus.*

Hic in Cypriani & Aphricane Synodi dogma consentiens.] Extat inter S. Cypriani opera hæc synodus Africana.

Et ad Flavianum.] *Euseb. c. 44. legit Fabium.*

Et ad Novatianum.] *Lege Navatum. Euseb. cap. 45.*

Et duo libri adversum Nepotem Episcopum.] *cap. 23. & deinceps.*

Est ejus ad Dionysium & ad Didymum altera epistola.] Ex Eusebio legendum ad Domitiam & Didymum.

Et adversum Sabellium.] 4. videlicet libros, pro quibus Athanasio scripsit Apologeticum, si Rufino credimus. Vide epist. S. Basilii cujus initium *εἰς ἀνέως* ad Maximum Philosophum.

Et ad Telephorum, & ad Eufuran. Euseb. habet cap. 26. lib. 7. Telephorum, & Euphranorem.

Novatianus Romana urbis presbyter.] Cap. LXX. In Chronicis: anno 1. Galli & Volusiani: Navatus presbyter Cypriani veniens Romam Novatianum & ceteros confessores sibi sociat, eo quod Cornelius Apostatas poenitentes recepisset. Et lib. 6. c. 43. & deinceps. & Socratem in hist. eccles. lib. 4. c. 28.

Nolens apostatas suscipere poenitentes.] Hieronymum vide in Esa. c. 23. & in Osee 14. & in Jobel. 2. Item in Galat. 4. Ambrosius lib. de poenitentia. Ceterum Episcopatus amissi dolore succensus Novatianus schisma composuit.

Et de Trinitate grande volumen quasi epitomen operis Tertulliani faciens, quod plerique nescientes Cypriani existimant.] Sic Hier. lib. 2. Apologia in Rufinum: Transiit ad inclytum Martyrem Cyprianum, & dicit Tertulliani librum, cui titulus est de Trinitate, sub nomine ejus Constantinopoli, a Macedoniae partis haereticis lectitari. In quo crimine mentitur duo: Nam nec Tertulliani liber est, nec Cypriani dicitur, sed Novatiani, cujus & inscribitur titulo, & auctoris eloquium stili proprietates demonstrat. Extat hodie sed Tertulliani titulo inter opera ipsius.

Malchion disertissimus Antiochena ecclesiae presbyter.] Cap. LXXI. Hujus & sequentium presbyterorum meminit Hieron. epist. ad Magnum his verbis. nec non presbyterorum Pamphili, Pierii, Luciani, Malchionis, Eusebius in Chronicis & lib. 7. eccles. histor. c. 29.

Archelaus Episcopus Mesopotamiae.) Cap. LXXII.

Adversum Manichaeum.] De Mane & Manichaeis apud Eusebium lib. 7. cap. 31. & in Chronicis anno 2. Probi, infana Manichaeorum haeresis in commune humani generis malum exorta, & apud Socratem lib. 1. eccles. histor. c. 22. & Epiphanium

Anatolius Alexandrinus.] Cap. LXXIII. Eusebius lib. 7. c. 32. & in Chronicis: anno 1. Probi: Anatolius Laodiceus Episcopus, philosophorum disciplinis eruditus plurimo sermone celebratur.

Laodi-

Laodiceæ Syria Episcopus.] Sic Hierony. *ad Magnum* : Anatolii quoque Laodiceæ ecclesiæ sacerdotis.

De eo volumine quoddam super Pascha composuit.] Ex eo Eusebius citat nonnulla & Beda de natura rerum lib.2. c.14 & 35. & in epistola ad Vichredam presbyterum.

Victorinus Pitabionensis Episcopus.] Cap.LXXIV.

Unde opera ejus grandia sensibus, viliora videntur compositione verborum.] Hieron. *epist. ad Magnum* : Victorino Martyri in libris suis licet desit eruditio, tamen non deest eruditionis voluntas. *In epist. Schemulæ* : nec disertiores sumus Hilario, nec fideiores Victorino.

Et Pamphilio : Et vestris : Et martyrem Victorinum, qui simplicitatem sententiæ in eo probat, dum nulli molitur insidias. *Meminit hujus & ad Vigilantium in epistola Justum* : & alibi.

In Esaiam.] Hieron. *in præfatione in Esaiam ad Eustochiam*. Martyr Victorinus, qui cum Apostolo dicere poterat : etsi imperitus sermone, non tamen scientia : scripsit in Esaiam juxta editiones 4. usque ad visionem quadrupedum in deserto.

In Apocalypsim Joannis.] Hujus Hieronymus dicitur interpretes, hodieque extat.

Pamphilus Presbyter.] Cap.LXXV.

Eusebii Episcopi Casariensis necessarius.] Ipse vitam Pamphili tribus ferme voluminibus exaravit, ut scribit Hieronymus Marcellæ in *epist. cujus initium* : *Beatus* : & lib.1. *Apologiæ in Rufinum* & Eusebius lib.6. cap. 32.

Scripsit antequam Eusebius scriberet, Apologeticum pro Origene.] Sic aliquando Hieronymo persuasum : retractat autem in *epistola Schemulæ*. & 1. lib. *Apologia in Rufinum* : quia ex sententia Eusebii discimus Pamphilum proprii operis omnino nihil scripsisse, exceptis epistolis, quas ad amicos forte mittebat, in tantum se humilitate dejecerat. Veterum autem tractatus scriptorum legebat studiosissime, & in eorum meditatione jugiter versabatur. *Et lib.2.* Inter cæteros tractatus posui & hunc librum à Pamphilo editum, ita putavi esse, ut a te & tuis discipulis fuerat divulgatum. *Idem in epistola* : *Lectis literis.* *Meminit autem Apologia & Socrates in histor. ecclesiast. lib.3. cap.7.*

Passus est Casarca Palestina sub persecutione Maximini.] Euseb. li. 8. *eccles. histor.* Pieri.

Pierius *Alexandrina ecclesie presbyter.*) Cap. LXXVI. *In Chronicis*: anno 6. Probi *Alexandrinae ecclesie* XV. episcopus praefuit Theonas V. lib. 7. c. ultimo.

Quem in vigilia Paschae habitum ipse sermo demonstrat.) C. LXX. *Eo tempore quo eandem ecclesiam Thomas episcopus regebat.*] Ita habent vetusti codices, & ita scribit S. Hieronymus in praefat. Osee. Pierii legi tractatum longissimum, quem in exordio hujus prophetiae die vigiliarum Dominicae passionis extemporali & diserto sermone profudit. *In epist.* Multa: *contra Vigilantium*: & in vigiliis Paschae tale quid fieri plerumque convincitur. *In Matth.* 35. Traditio Judaeorum est, Christum media nocte venturum, unde reor & traditionem apostolicam permanisse, ut in die vigiliarum paschae ante noctis dimidium populos dimittere non liceat expectantes adventum Christi, & postquam illud tempus transferit, securitate praesumpta festum cunctis agentibus diem, *Adamantii autem & Pierii exemplaria citat Hieron. in Matth. c. 24.*

Lucianus *vir disertissimus, Antiochena ecclesia presbyter.* Cap. LXXVII. Eusebius lib. 8. cap. 13. & lib. 9. cap. 6.

Ut usq; nunc quaedam exemplaria scripturarum Luciana nuncupentur.] Hieron. in praefat. *Paralipom.* Si LXX. Constantinopolis usque Antiochiam Luciani Martyris exemplaria probat. *Mementit in epist.* Christiani: ad Pammach.

Passus est Nicomedia.] Eusebius lib. 9. cap. 6.

Sepultusq; Helesopoli Bithynia.] Hieronymus in *Chronicis*: Drepanam Bithyniae civitatem in honorem Martyris Luciani ibi conditi Constantinus instaurans ex vocabulo matris suae Helesopolim appellavit. anno 21. Constantini.

Phileas *de urbe Aegypti.*] Cap. LXXVIII. Vide Eusebium lib. 8. cap. IX. & X.

Arnobius.] Cap. LXXIX. Hieronymus in *Chronicis*: Anno XX. Constantini Arnobius in Africa Rhetor clarus habetur, qui cum in civitate Sicae ad declamandum juvenes erudiret, & adhuc Ethnicus ad credulitatem somniis compelleretur, neque ab Episcopis impetraret fidem, quam semper impugnaverat, elucubravat adversus pristinam religionem luculentissimos libros, & tandem velut quibusdam obsidibus pietatis foedus impetravit.

Firmianus, qui & Lactantius, *Arnobii discipulus.*] Cap. LXXX

LXXX. Hieron. epist. ad Magnum: Septem libros adversus Gentes Arnobius edidit, totidemque discipulus ejus Lactantius, qui de ira quoque & de officio Dei duo volumina condidit, quos si legere volueris, dialogorum Ciceronis in eis epitomen reperiēs.

Sub Diocletiano principe accitus cum Flavio Grammatico cujus de Medicinalibus versu compositi extant libri.] Hieron. lib. 2. in Jovinianum: Marcellum Sidetem & nostrum Flavium hexametris versibus differentes.

Nicomedia Rhetoricam docuit.] Lib. 5. de Justitia cap. 2. Lactantius de se ipso: Ego cum in Bithynia litteras Oratorias accitus docerem &c.

Ob gratiam videlicet civitatem.] Juvenal. Sat. 3. Non possum ferre Quirites Gracam urbem.

Et pulcherrimum de ira Dei.] B. ipse Hieron. Comm. in Ephef. c. 4. Firmianus noster librum de ira Dei, docto pariter & eloquenti sermone conscripsit. Et Institutionum divinarum adversus Gentes lib. 7.] Hieron. in x. cap. Eccles. Firmianus quoque noster in præclaro Institutionum suarum opere Y. litteræ meminit, & de dextris ac sinistris, hoc est, de virtutib. ac vitiis plenissime disputavit.

Et ad Asclepiadem libros 2.] Scripsit Asclepiades ipse ad Lactantium de Providentia summi Dei librum, ex quo nonnulla citat lib. 7. Divinarum Instit. c. 4.

Ad Demetrianum auditorem suum lib. 2.] Meminit hujus Lactantius lib. 2. cap. 11. Vide de eo Hieronymum in epistola Schedulæ: & in epist. Damasi Dormientem te, & ad Gal. 4. Multi per imperitiam scripturarum, quod & Firmianus in 8. ad Demetrianum libro facit, asserit Spiritum Sanctum, sæpe Patrem, sæpe Filium nominari.

Hic extrema senectute magister Caesaris Crispi.] Hier. in Chronicis: anno IX. Constantini. Crispum Lactantius latinis litteris erudit, vir omnium suo tempore eloquentissimus, sed adeo in hac vita pauper, ut plerumque etiam necessariis indiguerit, nedum deliciis.

Eusebius Casarea Palestina Episcopus. Cap. LXXXI.

Bibliotheca divina cum Pamphilo martyre diligentissimus peruestigator.] Hieronymo in Chronicis dicitur Pamphili Martyris contu-

bernalis, Tantamenim, (*ut scribit in epistola : Schedulæ*) inter se habuere concordiam, ut unius animæ homines putes, & ab uno alter nomen acceperit. *Meminit hujus & sequentium aliquot ad Magnum his verbis : Eusebii Cæsariensis Episcopi, & Eustathii Antiocheni, & Athanasii Alexandrini, Eusebii quoque Emiseni, Triphylli Cyprii, & Asterii Scythopolitæ, & Serapionis Confessoris, Titi quoque Bostrensis episcopi, Cappadocumque Basilii, Gregorii, Amphilochoi, qui omnes in tantum Philosophorum doctrinis atque sententiis suos referciunt libros, ut nescias, quid in illis primum admirari debeas, eruditionem seculi, ac scientiam scripturarum.*

Chronicorum canonum omnimodam historiam.] Hanc interpretari dignatus est Hieronymus, & meminit in Dan. cap. IX. Infra de suis operibus scribens appellat Chronicon omnimodæ historiæ, in quo tamen opere vertendo dicit in præfatione se & interpretis & scriptoris officio usum &c.

Et de evangeliorum diaphonia.] Meminit hujus in Matth. cap. I.

In Esaiam lib. X.] Vide in præfat. Esa. & in 18. caput.

Et contra Porphyrium, qui eodem tempore scribebat in Sicilia.] Hieronymus in 24. Matth. Multa Porphyrius tertio decimo operis sui volumine contra nos blasphemavit, cui Eusebius Cæsariensis Episcopus tribus respondet voluminibus X. XIX. & XX. Apollinaris quoque scripsit plenissime. Idem habet in epistola: Quod ad te, ad Pammachium, & in præfat. Commentar. Dan. & in præfat. Dan.

Rhetitius Eduorum, id est, Augustodunorum episcopus. C. LXXXII. Sub Constantino celeberrima fama habitus & in Gallis.] Fuit enim a Constantino Imp. sub Sylvestro episcopo ob causam Montensium missus Romam, ut scribit in epist. Nuper ad Marcellam, Augustinus lib. I. contra Julianum Pelagianum. Rhetitium ab Augustoduno Episcopum magnæ fuisse authoritatis in ecclesia tempore episcopatus sui, gesta illa ecclesiastica nobis indicant, quando in Urbe Romana, Miltiade Apostolicæ sedis episcopo præidente, cum aliis iudex interfuit, Donatumque damnavit &c. Eundem vide cap. V. contra epistolam Parmeniani. Interfuit secundo concilio Arelatensi.

Leguntur ejus commentarii in Canticum Canticorum.] Hieron. supra ad Florentium. Metho-

Methodius *Olympi Lycie*. Cap. LXXXIII. *Adversum Porphyrum confecit libros.*] In his usque ad x. millia procedit verbum, ut habes in epist. Hierony. ad Magnum.

De resurrectione opus egregium contra Origenem.] Ex hoc multa profert Epiphanius in Origenianis, Socrates in histor. ecclesiast. citat eum in Zenone lib. 6. c. 13.

Juvencus *nobilissimi generis Hispanus Presbyter.*] Cap. LXXXIV. Hieron. *ad Magnum* : Juvencus presbyter sub Constantino historiam Domini salvatoris verbis explicavit, nec pertimuit evangelii maiestatem sub metri leges mittere. *Idem in Chronicis, & in cap. 2. Matth.* Pulcherrime munerum sacramenta Juvencus presbyter uno versiculo comprehendit dicens:

*Aurum, thus, myrrham, Regique hominique Deoque
Dona ferunt. ---*

Eustathius, *genere Pamphilus Sidites.* Cap. LXXXV. *Deinde Antiochia rexit ecclesiam.*] Vide Theodorum in eccles. hist. lib. 1. c. 7. & Sozomenum lib. 1. cap. 2.

Sub Constantio Principe pulsus est in exilium.] Vide Socratem in histor. Ecclesiast. lib. 4. c. xv.

Marcellus *Ancyranus episcopus.*] Cap. LXXXVI. De eo Sozomenus lib. 2. c. 33.

Multaque diversarum hypotheseon scripsit volumina.] *Infra in Evario* : Diversarum hypotheseon tractatus mihi legit. & in *Luctio* : Pauci variarum hypotheseon libelli. *Item in Nahum c. 1.* Unaquæque sententia diversos habet inter se sensus, & separatas materias, propriasque *ὑποθέσεις*. In *Hag. 1* Multiplices variarum hypotheseon, diversosque tractatus.

Feruntur contra hunc Asterii & Apollinarii libri.] De Asterio lege Sozomenum loco citato.

Sed & Hilarinus in VII. adversum Arianos libro.] Post principium lib. 7. suppresso nomine meminit hæreseos ipsius. In libro autem ad *Constantinum Augustum*, cujus initium : Non sum nescius : sic ait : Hinc, id est, secundum scripturas Marcellus verbum Dei cum legit, nescit.

Porro ille defendit se.] Vide Epiphanium in Marcellianis. Athanasius *Alexandrina urbis episcopus.*] Cap. LXXXVII. Hiero-

nymus in Chronicis: an 24. Constantini, Alexandrinæ ecclesiæ 36. ordinatur Episcopus Athanasius, qui ab Arianis persecutus ad Constantinum refugit. *Ibidem*. anno 6. filiorum Constantini Maximinus Trevirorum Episcopus clarus habetur, a quo Athanasius Alexandriæ Episcopus, cum a Constantio quæreretur ad pœnam, honorifice susceptus est. An. 8. Athanasius ad Constantis litteras Alexandriam regreditur. *Vide Rufin. lib. X. eccles. histor. & in principio XI.*

Sub Valente moritur.] Gratiano 2. & Probo Coss. Socrates eccles. histor. li. 4. c. 20.

Antonius *Monachus*.] Cap. LXXXVIII. *Euseb. in Chronicis*: Anno Domini 253. Imperante Decio, Antonius Monachus in Ægypto nascitur.

Cujus vitam Athanasius.] Vide Rufinum in eccles. histor. lib. x. c. 8. & Chrysost. hom. v. in Matth.

Floruit sub Constantino & filiis ejus regnantibus.] *In Chronicis Hieronymus*: Anno XXX. Constantini, Constantinus cum liberis suis honorificas ad Antonium Monachum litteras mittit.

Vixit annos CV.] *In Chronicis*: Anno 21. filiorum Constantini, hoc est, anno Domini 361. Antonius Monachus CV. ætatis anno in eremo moritur. *De eo lege Augustinum lib. VIII. Confess. cap. 6.*

Basilus *Ancyranus Episcopus*.] Cap. LXXXIX. Vide Socratem in histor. eccles. lib. 1. c. 36. & litteras Sardicensis concilii apud Theodorum lib. 2. cap. 8. item Socratem lib. 2. cap. 6. & Sozomenum lib. V. cap. 1.

Theodorus *Heraclea Thraciarum episcopus*.] Cap. XC. Hieron. in epist. In ipso. Theodorus Heracleotes, quæ urbs olim Perinthus vocabatur, in commentariis Apostoli &c. *Idem apud Theodorum lib. 1. cap. 28. & lib. 2. c. 3.*

Eusebius *Emisenus Episcopus*.] Cap. XCI. *Hieronymus in Chronicis*. anno X. Constantii. Eusebius Emisenus Arianae signifer factionis, multa & varia conferbit. *Vide Socratem lib. 2. c. 9. & Sozomenum lib. 2. c. 6.*

Innumerabiles, & qui ad plausum populi pertinent, confecit libros.] Hiero. *infra in epist.* Prius ad Cyprianum. Non composita oratione verborum, plausuque populari, qui solet imperitorum aures decipere

cipere atque palpare &c. *In præfat. Esa.* Quorum aures fastidio-
sæ sunt, & ad intelligendas scripturas sanctas nauseant, plausuq;
tantum eloquentiæ delectantur.

In Ezech. 18. Placentque sibi in plausu populi torquente eos
conscientia. & *in 22.* Plaususq; commovent, & vociferantur, &
jactant manus. *Item in Matth. XII.* Cum hæc intelligentia plausum
quendam, & colorem doctrinæ præferat, nescio, an habeat verita-
tem. *Similia habes in Ecclesiastes cap. X. & in præfat. lib. 3. Galat.*

Triphilius *Ledrensis.*] Cap. XCII. Vide Sozomenum lib. 1.
Eccles. Histor. cap. 11.

Donatus, a quo Donatiani per *Aphricam.*] *Hieron. in Chronicis:*
anno 22. Constantini Donatus agnoscitur, a quo per Africam Do-
natiani.

Sub Constante Constantinoque Principibus.] Lege *Constantioque.*
Anno enim xx. Constantii Donatus, a quo supra Donatianos in
Africa dici memoravimus, Carthagine pellitur. Quidam secta-
tores ejus etiam *Montenses* vocantur eo quod ecclesiam Romæ
primum in monte habere cœperint. Vide Augustinum cap. LXIX.
de hæresibus Donatiani vel *Donatistæ*, & ut supra in Rhetitio.

Asterius Arianae factionis philosophus.] Cap. xciv. Vide Socratem
lib. 1. cap. 36. & Sozomenum lib. 2. c. 33.

Lucifer *Caralitani.*] Cap. xcv. Ita legendum, non *Caralita-
nus*, ut hodie.

In Palestinam relegatus.] *In Chronicis* anno xx. Constantii, Eu-
sebius Vercellensis Episcopus, & Lucifer ac Dionysius, Carali-
tanæ ac Mediolanensis ecclesiæ Episcopi, Pancratius quoque
Romanus presbyter, & Hilarius Diaconus, distantibus inter
se ab Arianis & Constantio damnantur exiliis. *Vide infra Hieron,*
in dialogo contra Luciferianos.

Eusebius *natione Sardu.*] Cap. xcvi.

Sub Juliano Imperatore ad ecclesiam reversus.] Anno videlicet 2. Ju-
liani, una cum Lucifero juxta Hieronymum in *Chronicis.* In dialogo
Luciferianorum. Tunc ad reditum Eusebii lugubres vestes Italia
mutavit. *Ambrosius Vercellensi ecclesiæ:* Eusebius sanctus exivit de
terra sua, & domestico ocio peregrinationem prætulit, pro fi-
de quoque exilii dura præoptavit atque elegit, conjuncto sibi

sanctæ memoriæ Dionysio, qui posthabuit Imperatoris amicitiam exilio voluntario; Exegit votis, ut in exilio vitam poneret, ne regressus confusa institutis & usu infidelium studia plebis aut cleri inveniret. *Plura lege in sermone Ambrosii, cujus initium: Ad sancti: qui mihi non videtur ipse esse. Extant due homilia in huius natali, Maximi episcopi Taurinensis.*

Edidit in Psalmos commentarios Eusebii Casariensis, quos de Graeco in Latinum verterat.] Hieron. in epist. Justum: ad Vigilantium: Sit in culpa ejusdem confessionis Vercellensis Eusebius, qui omnium psalmorum commentarios hæretici hominis vertit in nostrum eloquium, licet hæretica prætermittens optima quæq; transtulerit.

Mortuus est Valentiniano & Valente regnantibus.] Anno 7. Valentiniani & Valentis in Chronicis. De ejus autem morte lege Theodoretum lib. 5. eccles. histor. c. 4.

Fortunatianus. Cap. XCVII.

In hoc habetur detestabilis.] Vide supra ad Innocentium.

Acacius.] Cap. XCVIII. Meminit huius in epist. ad Marcellam: *Beatus Pamphilus.* & in epist. *In ipso*

Ut in Liberii locum Romæ Felicem Arianum Episcopum constitueret.] Aliter narrat Theodoretus lib. 2. eccles. hist. cap. 17.

Sarapion Thmucos Episcopus.] Cap. XCIX. *Thmuis* lingua Ægyptiaca habet nomen ab hirco, ut scribit in 46. Esaiæ caput Hieron.

Charus Antonii Monachi.] *Antonius moriturus:* Serapion, inquit, Episcopus aliam accipiat meloten: *Refert Athanasius in vita ipsius.*

Edidit adversum Manichæum egregium volumen.] Meminit huius Epiphanius in hæresi Manichæorum. Citat quoque memorandam ejus sententiam Socrates histor. eccles. lib. 4. cap. 23.

Hilarius urbis Pictavorum Aquitania Episcopus.] Cap. C. *In Chronicis:* anno 21. Constantii: Hilarius Episcopus Pictaviensis factio. ne Saturnini Arelatensis Episcopi, reliquorumque, qui cum eo erant Arianorum, ante triennium in Phrygiam pulsus, libros de nostra religione componit.

XII. adversum Arianos confecit libros.] *Libros dicit de Trinitate* 12. Hieron. epist. ad Magnum: Hilarius meorum confessor temporum

porum & Episcopus 12. Quintiliani libros & stilo imitatus est & numero, brevisque libello, quem scripsit contra Dioscorum medicum, quid in litteris possit, ostendit.

Et in Psalmos commentarios.) Habemus nos in Psal. 1. & 2. & a 56. usque ad 69.

In quo opere imitatus Origenem, nonnulla etiam de suo addidit.] Hieron. in epistola: Justum, ad Vigilantium: Si hoc crimen est, arguatur & confessor Hilarius, qui psalmorum interpretationem & homilias in Job ex libris ejus, id est, ex græco in latinum transtulit: & ad Pammachium de optimo genere interpretandi. Hilarius Confessor in Job & in psalmos tractatus plurimos in Latinum vertit e græco, nec assedit litteræ dormitanti &c. Item in prefat. lib. 2. Mich. Sed & Hilarius noster in psalmos XL. ferme millia versuum Origenis ad sensum vertit.

Est ejus ad Constantium libellus, quem viventi Constantinopoli porrexerat.] Eusebii in Chronicis: anno 24. Hilarius cum apud Constantinopolim librum pro se Constantio Imperatori porrexisset, ad Gallias redit. *Mon:* Gallia per Hilarium Arianensis perfidiæ dolum damnat.

Historiam Ariminensis & Seleuciensis synodi continens.] In Chronicis: anno 23. Synodus apud Ariminum & Seleuciam Ituriæ facta, in qua antiqua patrum fides X. primo legatorum, dehinc omnium prodicione damnata est. De Concil. Ariminensi lege Socratem lib. 2. cap. 37. & Theodoretum lib. 2. cap. 18.

Et liber hymnorum.] In prefat. lib. 2. Galat. Hilarius latinæ eloquentiæ Rhodanus, Gallus ipse & Pictavis genitus in hymnorum carmine Gallos indociles vocat.

Mortuus est Pictavis Valentiniano & Valente regnantibus.] Anno scilicet V. Hieron. in epist. Et vestris: nominat virum eloquentissimum, & contra Arianos Latini sermonis tubam. Vide Augustinum lib. 1. contra Julianum Pelagianum & Ioannem Cassianum lib. 7. de incarnatione Domini.

Victorinus natione Afer.] Cap. CI. Romæ sub Constantio principe Rhetoricam docuit.] De eo in Chronicis: anno 14. Constantii & an. XX. Victorinus Rhetor & Donatus Grammaticus præceptor meus Romæ insignes habentur, è quibus Victorinus etiam statum in foro Trajani meruit. Idem scribit Augustinus lib. 8. cap. 1. Confess

Quæ

Qui ab eruditis modo intelliguntur.] Alias: qui nisi ab eruditis non intelliguntur.

Et commentarios in Apostolum.] In prolog. Galat. Non quia non ignorem C. Marium Victorinum, qui Romæ pueros Rhetoricam docuit, edidisse commentarios in Apostolum, sed quod occupatus ille eruditione secularium litterarum, scripturas omnino sanctas ignoraverit, & nemo possit quamvis eloquens de eo bene disputare, quod nesciat.

Titus Bostrenus Episcopus.] Cap. CII. Vide de eo Sozomenum in histor. eccles. lib. V. cap. XV.

Fortes adversum Manichæum scripsit libros.] Meminit horum Epiphanius in hæresi Manichæorum.

Damasus Romanae urbis Episcopus.] Cap. CIII. Multaq; & breviter metro edidit.] Supra epist. ad Eustochium.

Apollinaris Laodicensis Syriae Episcopus.] Cap. CIV. De eo vide Suidam in Chronicis, anno 1. Valentiniani & Valentis, Apollinaris Laodicensis Episcopus, multimoda nostræ religionis scripta componit. Item: anno 12. Apollinaris Laodicensis jactatione ingenii quosdam errores pertinaciter asseverans, hæresim sui nominis suavitavit, quam Damasus habito Romæ concilio damnavit. Vide Rufinum in eccles. histor. lib. XI. cap. XX. & Socratem lib. 2. c. 46. & lib. 3. cap. 16. & Sozom. lib. 5. cap. 18. & Theodoretum lib. 5. ca. 3. Plura lege in epistola: Schedulæ. & in præfat. in Esa. ad Eustochium & in Dan. cap. IX. & in præfat. in Osee & in 4. & 12. cap. eccles. Item in præfat. Galat. Prætermitto Didymum videntem meum & Laodicensem de ecclesia nuper egressum, & Alexandrum veterem hæreticum &c. Vide August. de hæresib. c. V. Apollinaristæ; & Epiphanium. Theoph. li. 1. Paschali. Cessent Apollinaris discipuli ea quæ contra Eccles. regulas est locutus propter alia ejus scripta defendere. Licet enim adversus Arianos, & Eunomianos scripserit & Orig. aliosque hæreticos sua disputatione subverterit, tamen &c. Vide præterea epist. Basilii νέγρος, ad occidentales episcopos, de Eustathio Sebasteno, & Apollinario, & Paulino, & eorum hæresibus. & epist. ἐνέτροχον. ad Patrophilum Episcopum.

Extant ejus adversum Porphyrium XXX. volumina.) De his etiam in epist. Schedulæ. Fortissimos libros contra Porphyrium scribit Apollinaris. Paulo post. Probo laborem viri, licet fatuum in ple-

in plerisque dogma contemnam. Dimidiatam enim Christi introducit œconomiam. *Vide 6. cap. Amos. Item in 1. cap. Galat. & in Ephes. 4.*

Gregorius Bæticus *Hiberi Episcopus.*] Cap. CV. *Hujus puto mentionem fieri in Chronicis.* Anno 7. Valentiniani & Valentis. Lucifer Caralitanus Episcopus moritur, qui cum Gregorio Episcopo Hispaniarum & Philone Libyæ numquam se Arianæ miscuit pravitati.

Pacianus *in Pyrenæi jugis, Barunoni Episcopus.*] Cap. CVI. Hic fuit pater Dextri præfecti Prætorio, cui præfens opus inscribit Hiero.

Scripsit varia opuscula, de quibus est usq[ue] ad 30, & contra Novatianos.] Paciani extat exhortatio ad Pœnitentiam, & de Baptismo sermo, & epistolæ tres ad Symphronianum contra Novatianos. *Initio operis Cerbi, aut potius Cervuli meminit.* Hoc enim puto Cervulus ille profecit, ut ille diligentior fieret, quo impressius notabatur. *Mox: Puto nescierunt Cervulum facere, nisi illos reprehendendo monstrassem.*

Photinus *de Gallogracia, Marcelli discipulus.*] Cap. CVII. *Hilarius ad Constantium.* Marcellus verbum Dei cum legit, nescit. Photinus hominem Jesum Christum cum loquitur, ignorat, *In Chronicis: anno 12. Valentiniani & Valentis: Photinus in Galatia moritur, a quo Photinianorum dogma inductum, qui multa continentia & ingenii bona uno superbiæ malo perdidit, Socrates lib. 2. cap. 29. & Sozomenus lib. 4. cap. 6.*

Phœbadius *Agenni Galliarum Episcopus.* Ca. CVIII.

Vivit usque hodie decrepita senectute.] *In Esa. 65. Decrepita ætate marcescit.*

Didymus *Alexandrinus.* Cap. CIX.

Captus a parva ætate oculis.] *In Chronicis: anno 9. Valentiniani & Valentis.* Didymus Alexandrinus multa de nostro dogmate per notarios commentatur, qui post quintum nativitatis suæ annum luminibus orbatus elementorum quoque ignarus fuit. *Vide de Rufinum lib. XI. eccles. hist. & Socratem lib. 4. cap. 25. & Theodorum lib. 5. c. 29. & Sozomenum lib. 3. capite. 15. & lib. 6. cap. 2.*

Ut dialecticam quoque & geometriam, qua vel maxime visu indiget, usque ad perfectum didicerit.] *Simile scribit Cicero de Diodoro Stoico*

cæco Tusc. V. Tamen quod sine oculis fieri posse vix videtur, Geometriae munus tuebatur, verbis præcipiens discipulis, unde, quo, quamq; lineam scriberent.

Commentarios in psalmos omnes,] Idem habes in epist. Tres simul ad Augustinum.

Et de Spiritu sancto librum unum, quem ego in latinum verti.] Augustinus quest. XXV. in Exodum. Summi Philosophi Gentium, quantum in eorum litteris indagatur, sine Spiritu sancto philosophati sunt, quamvis de Patre & Filio non tacuerint, quod etiam Didymus in libro suo meminit, quem scripsit de Spiritu sancto.

In Esaiam tomos X. & VIII.] Idem in præfat. in Esaiam Hieron.

In Osee ad me scribens commentariorum libros 3. & in Zachariam, meo rogatu, libros V.] Lege præfat. Hieron. in Osee & in epist. Lectis litteris. Meminit Didymi & in præfat. lib. 1. in Ephes.

Vixit usque hodie & octogesium tertium ætatis excessit annum.] Obiit autem anno ætatis 85. juxta Heraclidem.

Optatus Afer, Episcopus Milevitanus.] Cap. CX. Huic scribit Augustinus epistolam de Origine Animæ. Meminit ejus lib. 2. contra epistolam Parmeniani cap. 1. & lib. 2. de Baptismo contra Donatistas cap. 11. Fulgentius lib. 2. ad Monimum. S. Optatus Milevitanus in 6. adversus Parmenianum lib. consilium de virginibus Paulum superergasse testatur his verbis: Virginitas enim voluntatis res est, non necessitatis. Denique stabularius ille Apostolus Paulus &c.

Aquilius Severus in Hispania. Cap. XCI.

De genere illius Severi, ad quem Lactantii duo epistolarum scribuntur libri.] De libris epistolarum Lactantii vide Damasum in epist. Dormientem te, ad Hieronymum. & in Lactantio lib. de VV. illustribus.

Cyrillus Hierosolyma episcopus sepe pulsus ecclesia & receptus.] Cap. XCII. In Chronicis: Anno 11. filiorum Constantini: Maximus quadragesimus post Macarium, Hierosolymorum Episcopus moritur; primus, post quem ecclesiam Ariani invadunt, Cyrillus, Eutychius, rursus Cyrillus, Irenæus, tertio Cyrillus, Hilarius, quarto Cyrillus, quorum Cyrillus, cum a Maximo fuisset presbyter ordinatus, & post mortem ei ab Acacio Episcopo Cæsariensi, & cæteris Arianis Episcopis, Episcopatus promitteretur, si ordinationem Maximi repudiasset, diaconus in ecclesia ministravit, ob quam impie.

impietatem sacerdotii mercede pensatus in Heraclium, quem moriens Maximus in suum locum substituerat, varia fraude sollicitans, de Episcopo in presbyterum regradavit: quo in exilio ob fidem truso, omnes clerici juraverunt, ut nullum alium susciperent. Verum cum Felix ab Arianis fuisset in sacerdotium substitutus, plurimi pejeraverunt, & post annum cum Felice e-jecti sunt, quia Liberius tædio victus exilii & in hæreticam pravitatem subscribens, Romam quasi victor intraverat. *Vide Rufin. lib. X. cap. 23. & Socratem lib. 2. cap. XL. & Sozomenum lib. 4. ca. 25. & Theodorum lib. V. c. IX. & epistolam Synodi Constantinopolitana apud Theodorum lib. V. c. IX.*

Euzoius.] Cap. cxxiii. Vide Hieron. in epist. Beatus ad Marcellam. Epiphanius Cypri Salamina Episcopus. Cap. CXIV.

Scriptit aduersum omnes hæreses libros.] Ex præfat. lib. Augustini de hæresibus ad Quod vult Deum; apparet ipsum epitomen duntaxat vidisse Epiphani, non autem ipsum opus, quod tamen Dei beneficio hodie extat. Vide Socrat. lib. VI. cap. X. & 12. & Sozomenum lib. 8. cap. 14. & 15. & li. 7. cap. 26. Meminit hujus Hieron. in vita Paulæ, & ad Fabiolam: *Usq; hodie.* & in Esa. cap. 54. & in Ezech. 28.

Et in extrema senectute.] *τὸ τελευταίον ἡλικίας.* Sophronius.

Ephrem Edissene ecclesie diaconus.] Cap. CXV. De eo vide apud Theodorum lib. 4. cap. 29. & lib. 2. c. 30.

Basilus Cæsarea Cappadocia.] Cap. CXVI. Hieron. in Chronica anno 13. Valentiniani & Valentis: Basilus Cæsariensis Cappadociae Episcopus clarus habetur.

Cæsarea Cappadocia, quæ prius Mazaca vocabatur.] In Chron. an. 7. Tiberii. Tiberius multos Reges ad se per blanditias evocatos nunquam remisit, in quibus Archelaum Cappadocem, cujus in provinciam versam Mazacam nobilissimam civitatem Cæsaream appellari iussit. *Vide in Esa. cap. 66. & in quæst. hebraic. in Genes. & Sozomenum lib. 5. cap. 4. Vide de eo & Gregorio Nazianzeno Rufinum lib. XI. cap. IX. & Suidam.*

Gregorius primum Sazimorum. Cap. CXVII. *Vir eloquentissimus praeceptor meus.*] Hieron. In Ephes. c. V. Gregorius Nazianzenus vir valde eloquens, & in scripturis apprimè eruditus &c.

Ad XXX. M. versuum omnia opera sua composuit.] Vide Ru-

finum ubi supra, & in præfat. Apolgetici, & Eucherium ad Valerianum, & Socratem lib. 4. cap. 26. & Sozomenum lib. 6. cap. 17. & 21. & lib. 7. cap. 5.

Et liber Hexametro versu virginittis & nuptiarum contra se differendum.] Hieron. Lib. I. in Iovinianum: & præceptor meus Gregorius virginittatem & nuptias differens græcis versibus explicavit.

Secutus est autem Polemonem dicendi charactere.] Hieron. in Galat. 5. cap. Polemonem & Quintilianum conjungit. De Polemone autem lege Suidam.

Decessitq; ante hoc ferme biennium, sub Theodosio Principe.] Prosper in Chronicis Anno 3. Gratiani: Gregorius Nazianzenus vir sua ætate eloquentissimus & Hieronymi præceptor, obiit. Vide etiam Joannem Cassianum li. 7. de incarnatione Domini.

Lucius post Athanasium Ariane partis Episcopus.] Cap. CXVIII. Vide Rufin. lib. XI. cap. 3. & 6. & Socratem in eccles. Histor. lib. 4. cap. 20. 24. & 36. & Theodoretum lib. 4. cap. 15. 20. & 21. & Sozomenum lib. 6. capite quinto decimo nono, & 38.

Diodorus Tarsensis Episcopus.] Cap. CXIX. Meminit hujus in epistola: In ipso: Vide Basilium in epist. ἐν τούτοις ad Patrophilum: & Socratem lib. 6. cap. 3. & Theodoretum libro 4. cap. 25. & libro 5. cap. 4.

Eunomius Ariana partis Cyzicenus Episcopus.] Cap. CXX. In Chronicis Hieronymus: anni. 10. Valentiniani & Valentis: Eunomius discipulus Aëtii, Constantinopoli agnoscitur, à quo hæresis Eunomiana. In Esa. cap. 65. Qualis fuit Marcion & Valentinus, & nuper Eunomius mentis immunditiam leprosa carne contestans, &c. Meminit quoq; in Tit. c. 2. & 3. Vide Rufinum lib. 10. c. 24. & Augustinum c. 54. de hæresibus: Aëtiani: & Socratem lib. 5. ecclesiast. histor. cap. 20. & Theodoretum lib. 2. & Sozomenum lib. 6. c. 8. & 26.

Priscillianus Abilæ Episcopus.

Qui factione Hilarii & Ithacii Treveris a Maximo Tyranno captus est.] Corrige & lege: Itacii & Ursacii. Prosper in Chronicis. Ea tempestate hoc est, anno primo Gratiani cum Theodosio. Priscillianus Episcopus de Galatiæ & Manichæorum & Gnosticorum dogmate hæresim nominis sui condidit. Anno primo. Valentiniani cum Theodosio: Priscillianus in synodo Burdegalensi

se damnandum intelligens, ad Imperatorem Maximum provocavit, auditusque Treviris ab Evodio, præfecto prætorio, a Maximo gladio adductus est, cum Euchrotia Delphidii Rhetoris conjugæ, & Latroniano, aliisque erroris consortibus. Burdegala quædam Priscilliani discipula nomine Urbica, ob impietatis pertinaciam, per seditionem vulgi lapidibus extincta est. Anno 5. Itacius & Vrsacius Episcopi, ob necem Priscilliani, cujus accusatores fuerant, ecclesiæ communione privantur. *Severus in dialogo*: Maximus Imp. alias sane bonus, depravatus consilio sacerdotum post Priscilliani necem, Itacium Episcopum Priscilliani accusatorem, cæterosque illius socios, quos nominare non est necesse, vi regia tuebatur, ne quis ei crimini daret, opera illius cujuscunque modi hominem fuisse damnatum. *Mox*: Congregati apud Treviros Episcopi tenebantur, qui quotidie communicantes Itacio communem sibi causam fecerant: & jam pridie Imperator ex eorum sententia decreverat, tribunos summa potestate armatos ad Hispanias mittere, qui hæreticos inquirerent, deprehensis vitam & bona adimerent. *Isidorus de VV. illustrib.* Itacius Hispaniarum Episcopus, cognomento & eloquio Clarus, scripsit quendam librum &c. *Scripsit quoque hic Itacius prolixum opus adversus Varimadum Arianum, quod hodie extat in Biblioth. Patrum. De Priscillianistis quoque vide Augustinum ad Quod vult Deum c. 70. Priscillianistæ.*

Latronianus.] Cap. cxxii. Ita legit & Prosper in Chronicis, pro Matronianus.

Tiberianus Bæticus.] Cap. cxxiii.

Filiam devotam Christo virgine matrimonio copulavit.] *Locutio trita Hieronymo Libro 2. in Jovinianum*: Satur in terra matrimonio copulatur. *In Ephes. 5.* Nubentes & matrimonio copulati & *in Hierem. 2.* & *in Osee 3.* & alibi.

Ambrosius Mediolanensis Episcopus.] Cap. cxxiv. *Prosper in Chronicis*: anno 2. Graciano & Theodosio 5. Coss. pro catholica fide multa subtiliter Ambrosius scribit. *Vide Casianum lib. 7. de Incarnatione Domini*: Paulus presbyter non ille Nolanus Episcopus, petente Augustino, conscripsit sancti Ambrosii vitam, signis florentem, atque doctrinis, & meritis Apostolorum non imparem.

Evagrius Antiochia Episcopus.] Cap. cxxv. Deo eo supra ad

Florentium; Vitam quoque B. Antonii de Græco Athanasii in nostrum sermonem transtulit.

Ambrosius Alexandrinus, auditor Didymi scripsit adversum Apollinarium.] Cap. cxxvi. Laodicenum videlicet.

Maximus Philosophus.] Cap. cxxvii. De eo vide Canone tertio Constantinopolitani Concilii. Ad hunc extat D. Basilii eruditissima epistola, cujus initium, *ἐκόντες*, & item alia *ἀναγνώμεις*.

Constantinopoli Episcopus ordinatus est, & pulsus.] Vide Theodoretum lib. 5. c. 8.

Gregorius Nyssenus Episcopus, frater Basilii.] Cap. cxxix. Ad hunc scribit Basilus epistolam de differentia *ἁγίας καὶ ὑποστάσεως*. Extant præterea ad eundem Gregorii Nazianzeni epistolæ 6. De operibus autem ejus vide Suidam; & extant multa.

Joannes Antiochena ecclesia presbyter.] Cap. cxxix. Prosper in *Chronica*: anno 6. Theodosii cum Arcadio & Honorio filiis, Vincentio & Fabricio Coss. Joannes Constantinopolitanus, & Theophilus Alexandrinus illustres episcopi habentur, sed utrumque obscuravit discordia, quæ eo usq; processit, ut Joannes a Theophilo oppressus Pontum exilio pergere cogeretur; cum tamen communionum ejus maxima pars eorum Episcoporum, Romani Pontificis exemplum, secuta servaverit. Vide etiam *Cassianum ubi sup. Qui plura legere cupit, adeat Suidam, & historias ecclesiasticas, e quibus Illustris. Baronius sua hausit, ut & e Photii biblioth.*

Gelasius Casarea Palestina post Euzoium Episcopus.] Cap. cxxx. Meminit hujus Theodoretus lib. 5. cap. 8.

Theotinus Scythia Tomorum Episcopus.] Cap. cxxxi. Vide Sozocratem li. 6. c. 12. & Sozomenum li. 7. c. 25.

Dexter Pasiani.] Cap. cxxxii. Vide supra in præfatione libri hujus.

Amphilochius Iconii episcopus.] Cap. cxxxiii. Meminit hujus Theodoretus li. 5. c. 8.

Sophronius vir apprime eruditus.] Cap. cxxxiv. Ad hunc scribit præfationem Hieron. cujus initium: Scio quosdam, de translatione Psalterii juxta hebraicam veritatem. *Ibi addit in fine.* Quod opusculum meum, si in græcum, ut polliceris, transtuleris, & imperitiæ meæ doctissimos quosq; viros testes facere volueris, &c.

Hieronymus patre Eusebio natu.] Cap. ultim. cxxxv. Anno domi-

Domini 331. anno vero Constantini 22. juxta Prosperum : Anno autem Valentiniani 1. cum Theodosio, Arcadio & Bantone Coss. Hieronymus presbyter toto jam mundo clarus habitat in Bethlehem, egregio ingenio, ac studio universali ecclesie serviens: anno autem domini 422. 12. Honorii cum Theodosio: Moritur anno ætatis suæ 91. pridie Cal. Octob. De eo lege etiam testimonium Severi in dialogo: & Joannem Casianum ubi sup.

De tribus questionibus legis veteris.] Scripsit Damaso super 5. questionibus, quarum tres duntaxat solvit.

Consolatoriam de morte filii ad Paulam.] Lege: filia: Scripsi præterea in Michaëlem explanationem li. 2. in Sophoniam lib. 1. in Nahum lib. 1. in Habacuc li. 2. in Haggæum lib. 1.] In præfat. lib. 3. in Amos ad Pammachium, dicit se scripsisse 1. ad Paulam & Eustochium in Nahum, Michaëlem, Sophoniam & Haggæum: secundo In Habac. 2. li. ad Chromatium: tertio post longi temporis silentium in Abdiam & Jonam ad Pammachium. Anno autem 6. Consulatus Arcadii, Augusti, & Anicii Probi in Zachariam ad Exuperium & in Malachiam ad Minervium & Alexandrum. Deinde in Osee, Jobel & Amos ad Pammachium. In præfat. Hier. post explanationes 12. Prophetarum Esaiæ, Danielis & Ezechielis ad extremum in Hieremiam manum mittimus.

